

امام حسین (ع) دردعای عرفه

تالیف: مریم ابوالحسنی

سرشناسه	: ابوالحسنی، مریم، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: امام حسین (ع) در دعای عرفه /
	تألیف مریم ابوالحسنی.
مشخصات نشر	: تهران: نوربخش، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۸۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۸۹۰۲-۶۹-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴-۶۱ ق. -- دعاها
موضوع	: دعای روز عرفه -- نقد و تفسیر
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۹ ۲ الف ۴۰۸ ع / ۴۰۸ ب ۲۲۷
رده‌بندی دیوینی	: ۲۹۷/۷۷۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۹۹۵۰۶۱

انتشارات نوربخش؛ عضو انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی

امام حسین (ع) در دعای عرفه

تألیف: مریم ابوالحسنی

چاپ اول

بهار ۱۳۸۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

چاپ: ماه منظر

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۹۰۲-۶۹-۳

آدرس: تهران - خیابان وصال شیرازی - پلاک ۵۷ - واحد ۹

تلفن: ۶۶۴۹۵۱۱۸، تلفاکس: ۶۶۹۶۴۵۴۶

تقدیم به همه‌ی ارادتمندان اهل بیت علیهم السلام

با تشکر از دفتر آیت‌... مکارم شیرازی در اراک به‌خصوص
حجت‌الاسلام حاج آقای ترهانی و مسئولان کتابخانه پژوهشگاه
معلم که در تهیه منابع با اینجانب همکاری کردند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۶	چکیده
۹	مقدمه
۱۲	تحقیقی قرآنی در مورد مفهوم و ماهیت دعا
۱۳	تعیین معنای مطلوب ...
۱۴	در مورد استجاب دعا
۱۵	دعای امام حسین ^(ع) در روز عرفه
۱۷	چگونگی شروع دعا
۲۳	تبیین 'قضا و قدر' و 'جبر و اختیار'
۳۲	رابطه امامت با زمان
۳۶	رجوع به جامعه
۳۷	علم امام
۳۸	مقایسه علم امام با علوم بشری
۳۹	غیب و شهود
۴۰	چگونگی علم غیب در مورد پیامبر و ائمه
۴۳	علم توحید و تقطیع دانش بشری

۴۵	 ذکر نعمت‌ها و شکرگزاری
۴۷	 شهادت دادن به ربوبیت ذات مقدس اله با تمام وجود
۴۹	 شروع درخواست‌ها
۵۸	 عصمت در لغت
۶۰	 عصمت در اصطلاح
۶۱	 امکان عصمت
۶۱	 دلائل منکران عصمت
۶۳	 سخن غزالی
۶۴	 انسان برتر، نه برتر از انسان
۶۴	 غریزه نه گناه
۶۵	 استغفار اهل بیت
۶۸	 استغفار نشانه نیاز به هدایت مستمر است
۶۹	 رابطه مصائب دنیوی و گناه
۷۲	 گریه و سوگواری و اقسام اشک‌ها
۷۳	 گریه‌های بی اثر
۷۴	 گریه با معرفت
۷۴	 پرهیز از سوء استفاده و ذلت نمایی
۷۵	 مرتبه کمال در خدا شناسی و ...
۷۹	 منابع

چکیده

"دعا، مغز عبادت است". امامان معصوم ما کامل‌ترین عبادت‌ها را در پیشگاه یگانه معبود هستی بجای آورده‌اند و چون بیش از هر کس معرفت الهی دارند و بر نیاز واقعی انسان واقفند، صحیح‌ترین، واقعی‌ترین و زیباترین رابطه را با معبود خود برقرار ساخته و آن‌را در خلال ادعیه‌ی شریفه به‌صورت ارزشمندترین گنجینه‌های علوم دینی برای ما به یادگار گذاشته‌اند. از جمله این گنج‌ها، دعای امام حسین^(ع) در روز عرفه است که سرشار از مضامین عرفانی، علمی، اجتماعی و... است. از آنجا که دعای هر فرد ناشی از حالات درونی، نیازها، اهداف و آرمان‌های وی در زندگی است، این دعا می‌تواند از منابع موثق و مستند برای آشنایی با ابعاد گوناگون شخصیت امام حسین^(ع) باشد. جای بسی تاسف است که شناخت ما از اولیای دین، در حد مجالس سوگ و ماتم است. از معارف بلند عقلی آنان بی‌خبریم و اطلاع کمی از گفتار، کردار و افعال آنها داریم. غالباً نیز به خواندن صرف متن عربی دعاها اکتفا کرده و به ترجمه کامل و دقیق آن توجه نمی‌کنیم. البته این بزرگواران شاهد بر احوال ما هستند و از کمترین تا بیشترین اعمال خالصانه ما را بی‌اجر و پاداش نمی‌گذارند. اما حق

چيست؟ حق اين است كه هر چه بهتر و دقيق تر، پيشوايانمان را بشناسيم تا با گام هاي محكم تر و استوارتر وبه نحوی شايسته تر از مقام آنها و راهشان دفاع كنيم. به ويژه در شرايط فعلي كه دشمنان از راه هاي گوناگون، سعی در تحريف تاريخ اسلام و جدا سازي جوانان و نو جوانان از فرهنگ ديني دارند، ضرورت روشنگري و معرفي صحيح و واقعي عقايد اسلامي هر چه بيشتر احساس مي شود. زماني كه در اكثر مجالس روضه خواني و زيارت عاشورا صرفاً به مظلوميت امام حسين^(ع) تكيه مي شود و در نهايت شهادت طلبی، ايتار و اخلاص آن حضرت را در راه دين حنيف اسلام به نحو بسيار تكراري مطرح مي كنند، اينگونه احساس مي شود كه امام حسين^(ع) در بين طرفدارانش هم مظلوم است. چرا؟ چرا ما بايد زيارت عاشورا را صرفاً براي اجابت حاجاتمان بخوانيم؟ چرا صرفاً براي امام حسين^(ع) گريه مي كنيم؟ گريستن بر مصائب كربلايان، عبادت است، اما نبايد هم و غم ما گريستن و گرياندن باشد. توجه به ترجمه ي دعای عرفه و تعمق در آن روشنگر جنبه هاي مختلف شخصيت امام حسين^(ع) است. به قول يكي از بزرگان، حتي اگر كسي هرگز امام حسين را نشناخته باشد، صرفاً با خواندن ترجمه اين دعا به آن حضرت ايمان مي آورد. نويسنده اين سطور شخصاً با افراي مواجه شده است كه متأثر از تهاجمات فرهنگي بوده اند و به خرده گيري هاي گوناگون مي پرداختند. زماني كه در مورد دعای عرفه با اين افراد، صحبت مي شود بلافاصله تسليم شده و سكوت مي كنند. امام^(ع) در خلال اين دعا هم از نظر مقام توحيد و نبوت و هم از نظر مقام

ولایت و امامت، شخصیت خود را به جهانیان معرفی کرده‌اند. گویا مضمون این دعا خلاصه و چکیده معرفی او به جهان است و دیگر نیازی به هیچ معرفی و ارائه‌ای نیست. آنچه در پی می‌آید، موضوعاتی نظیر مفهوم دعا در قرآن، قضا و قدر، عصمت ائمه، استغفار معصومین، علم امام، غیب و شهود و رابطه امامت با زمان است و درباره هر یک از موضوعات به اختصار، بحث خواهد شد.

مقدمه

اعتراف می‌کنم که کلام من در این زمینه، ناقص است؛ چرا که موضوع، بسیار حساس و بی‌نهایت پیچیده است. من در برابر چنین موضوعی، احساس عجز می‌کنم. روش و طرز نگاه من به مسئله‌ای که می‌خواهم مطرح کنم، طرز نگاه و روشی خاص است که پختگی کافی را برای بیان آن ندارم. موضوع، بی‌نهایت مهم است. می‌خواهم امام حسین^(ع) را معرفی کنم. معرفی چنین شخصیتی، چنین قهرمانی و چنین اسطوره‌ای آنهم از ابعاد و جهات مختلف کار ساده‌ای نیست، من خود را در برابر یک معجزه، یک مسئله‌ی بسیار مهم و گسترده‌ی علمی و تخصصی احساس می‌کنم. صرفاً عشق به مقام مولایم مرا واداشت تا قلم به‌دست گرفته و تمام سعی و تلاشم را به‌کار گیرم، تا چه قبول افتد و چه در نظر آید. *کیسَ لِلانسانِ* *إلا ما سعی*. سخن گفتن و نوشتن در مورد امام حسین^(ع) و نقش تاریخی، اجتماعی، دینی، مبارزاتی و سیاسی وی به نگارش کتاب‌های متعدد نیاز دارد. سعی من صرفاً جلب توجه جویندگان حقیقت، به ترجمه و معنی و مفهوم و عمق ادعیه‌ی منسوب به ائمه علیهم السلام است. چون تهاجم

فرهنگی، افکار جوانان و نوجوانان ما را در معرض طوفانی از تبلیغات انحرافی و سمپاشی‌های فکری و بمباران بی‌امان تهمت، جعل، تحریف، بد آموزی‌های خرافه و مغرضانه، آشفتگی‌های ذهنی و توطئه‌های عمیق دشمن قرار داده است. مشکل و ملالت جهان اسلام در دوران جدید، اساساً کم‌کاری است. کارهای تبلیغاتی باید کیفیت و عمق بیشتری پیدا کند و پاسخگوی نیازهای فکری نسل جوان باشد. جوانان مسلمان حتی در محدوده‌ی جغرافیایی جهان اسلام و در داخل نهادهای آموزشی و برخی محافل اجتماعی با معارضه‌های دنیای متجدد مواجه می‌شوند که گرچه در سرزمین‌های اسلامی واقعند، اما در واقع، پست‌های مرزی یا دیده‌بانی غربند. شمار زیادی از آنها، در نتیجه‌ی نفوذ خردکننده‌ی ایدئولوژی‌های وارداتی، از خود بیگانه شده‌اند و برخی از آنها غالباً به شکل طغیان عاطفی، خشونت و پرخاشگری، واکنش نشان می‌دهند. امید است استعدادهای خلاق ایرانی، ارزش و شأن والای فرهنگ اصیل اسلامی و ایرانی را درک کرده و از آن پاسداری کنند و نگذارند در فرهنگ‌های وارداتی مضمحل شود. ما در شرایط کنونی دنیا که قرار است کل کشورها به‌صورت دهکده‌ای جهانی اداره شوند، نیازمند دانش عمیق کافی درباره‌ی دنیای متجدد هستیم تا بتوانیم در مقابل چالش‌های آن، اسلام را حفظ کرده و پاسخ اسلامی لازم را برای مسائلی که ایدئولوژی‌های موجود مطرح می‌کنند، عرضه کنیم. بنابراین لازم است حقایق جاودانه اسلام، به‌نحوی که در قرآن مجید ارائه شده و در حدیث، سنت و ادعیه شرح و توضیح شده و

در طول قرن‌ها توسط علما و متفکران مسلمان، بسط و تفسیر شده است، دوباره عرضه شود. این کار مستلزم زبانی امروزی است که جوانان مسلمان آن را بفهمند. صرفاً براساس حقیقت اسلام و منابع موثق اسلامی از جمله ادعیه منسوب به ائمه می‌توان تعارضات نیروها و ایدئولوژی‌های مختلف را با جهان‌نگری اسلامی فهمید و در صدد یافتن پاسخی اسلامی برای آنها برآمد. آری بدون از کف دادن ایمان، می‌توان تجهیزات و اسباب فکری و معنوی لازم را برای باقی ماندن و عمل کردن به وظیفه در دنیای متجدد، به‌دست آورد و دریافت که بینش اسلامی قادر است به زندگی انسان در جهانی که مسیر و جهت‌یابی خود را از دست داده، معنا بخشد.

این نوشتار که در بردارنده ترجمه و شرح مختصر برخی فرازهای دعای شریف عرفه است، در ابتدا، بیعت معنوی مجددی است با امام حسین^(ع) سپس یادگیری شیوه دعا و نیایش و در نهایت شناخت بهتر شخصیت و مقام والای عرفانی و اصول و مبانی اعتقادی آن حضرت است. تا از این رهگذر خود را چون قطره‌ای به دریا متصل کرده و از ذلت ناچیزی به عزت وجود و حضور نایل آییم. انشاءالله

تحقیقی قرآنی در مورد مفهوم و ماهیت "دعا"

دعا از ریشه‌ی (دعو) به معنی خواندن است. این کلمه، معنی وسیعی دارد که انواع خواندن و خواستن‌ها را در بر می‌گیرد. در قرآن این واژه در هفت معنا و مفهوم به کار رفته است:

۱. به معنای ندا و صدا کردن. آیه ۱۵۳ آل عمران و ۱۱ انفاق.
۲. به معنی (دعوت به مکتب) مانند دعوت انبیا، آیه ۵ سوره نوح (رَبِّ اِنِّیْ دَعُوْۤتُ قَوْمِیْ لَیْلًا وَّ نَهَارًا فَلَمْ یَزِدْهُمْ دَعَاۤیَ اِلَآ فِرَارًا) پروردگار من شب و روز، قوم خود را به سوی توحید دعوت کردم، سودی نبخشید مگر فرار و دوری.
۳. دعا به معنی (جعل و قرارداد) مانند آیه ۸۸ سوره قصص (وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ اِلَّا اِلٰهَ الْاَوَّلِ) همراه خدا معبود دیگری را قرار نده.
۴. دعا به معنی درخواست و طلب (وَلَكُمْ فِیْهَا مَآثِرُ مُبْتَدِیْنَ اَنْفُسِكُمْ وَلَكُمْ فِیْهَا مَآثِرُ عَوْنٍ) سوره فُصِّلَتْ / ۳۱ تدعون از باب افتعال به معنی درخواست است. برای شما در بهشت آنچه دلتان می‌خواهد و آنچه